

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри економіки та
міжнародних економічних відносин

Протокол №1 від 29.08.2022 р.

Завкафедри

_____ Ю. Г. Бочарова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник:

Бочарова Ю.Г., доцент, д.е.н.,

Лижник Ю.Б.

2022 – 2023 навчальний рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Обов'язкова (для студентів освітньої програми «Економіка», «Маркетинг», «Туризм» та ін.) / вибіркова дисципліна	Обов'язкова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	1
Лекції, годин	32/8
Практичні / семінарські, годин	32/8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	86/134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	5,375
Вид контролю	екзамен

2. Програма навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти сучасного наукового світогляду та системи спеціальних знань у сфері міжнародної економіки.

Завдання дисципліни полягає в теоретичній і практичній підготовці здобувачів ВО у сфері міжнародної економіки; **формуванні вмінь та навичок:** використання знань про систему міжнародних відносин, форми міжнародних економічних відносин, процеси інтернаціоналізації господарського життя; **ідентифікації** стану та особливостей розвитку інтернаціоналізації, різних форм міжнародних економічних відносин, у т.ч. міжнародної торгівлі, міжнародного інвестування та ін., світових ринків; **аналізу** стану та особливостей розвитку міжнародної торгівлі, міжнародного інвестування, світового фінансового ринку, міжнародної міграції робочої сили, міжнародних валютних відносин, міжнародних інтеграційних процесів; **оцінювання** регуляторної, координаційної та іншої діяльності урядів, міжнародних організацій, суб'єктів господарювання щодо різних форм міжнародних економічних відносин.

Предмет: система міжнародних економічних відносин, що складається між національними економіками країн світу в умовах інтернаціоналізації та глобалізації.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Міжнародна економічна система

Тема 2. Міжнародна економічна діяльність

Тема 3. Світовий ринок товарів та послуг

Тема 4. Прямі інвестиції та міжнародне співробітництво

Тема 5. Світовий фінансовий ринок

Тема 6. Світовий ринок праці

Тема 7. Міжнародна трудова міграція

Тема 8. Міжнародна регіональна інтеграція та глобалізація економічного розвитку.

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

– загальних програмних компетентностей:

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

навички використання сучасних інформаційних систем;

здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність до адаптації та дій в новій ситуації;

здатність бути критичним і самокритичним;

здатність працювати в команді та автономно;

здатність працювати в міжнародному контексті;

здатність приймати обґрунтовані рішення;

навички міжособистісної взаємодії;

здатність планувати та управляти часом;

здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

здатність ставитися із повагою до національних та культурних традицій населення інших країн, демонструвати прихильність та етичність до несхожості та інших культур через особисті лідерські якості та менеджерський стиль;

– фахових програмних компетентностей:

здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі;

здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх

основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин;

здатність використовувати одержані знання у навчальній та практичній діяльності;

здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;

здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами;

здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;

розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави;

здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності;

здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків;

знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління;

здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал;

здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці;

здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу;

здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

здатність визначати, аналізувати та інтерпретувати тенденції розвитку національного, регіонального та світового ринків туристичних послуг;

здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;

здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин;

здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси;

здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин;

здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси;

здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;

здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;

здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності;

здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків;

здатність використовувати на практиці навички міжкультурної комунікації в міжнародному туризмі із дотриманням етики та соціальної відповідальності, керуватися та дотримуватися Цілей сталого розвитку у професійній діяльності;

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

знання і розуміння специфічних особливостей розвитку форм міжнародних економічних відносин, у т.ч. міжнародних валютних відносин, міжнародної торгівлі, міжнародної інтеграції;

здатність обґрунтовувати механізми державного та наднаціонального регулювання міжнародних економічних відносин, підвищення їх ефективності;

управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній сфері;

адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;

вміти проводити аналіз та визначати стан, особливості, ефекти розвитку різних форм міжнародних економічних відносин;

здатність застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки;

пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта;

демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта;

діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості;

розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем;

застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);

використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності;

пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;

усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави;

виявляти, аналізувати та інтерпретувати тенденції розвитку ринку туристичних послуг на регіональному, національному та міжнародному рівнях;

проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності;

використовувати на практиці навички міжкультурної комунікації в міжнародному туризмі із дотриманням принципів етики та соціальної відповідальності, застосуванням сучасних знань щодо ролі туризму у досягненні Цілей сталого розвитку;

вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин;

застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;

визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;

демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки;

виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків;

використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність;

використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів;

оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами;

вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах;

показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення;

демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей;

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

чинного законодавство, міжнародних нормативних документів і угод, довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов тощо у сфері міжнародних економічних відносин;

особливості міжнародних валютно-фінансових відносин, світових валютних та фінансових ринків;

закономірності функціонування сучасних світових ринків товарів, послуг, капіталів та робочої сили;

принципи раціональної поведінки суб'єктів міжнародної економіки на світових ринках товарів, капіталів та робочої сили;

– **уміння/навички:**

використовувати та аналізувати широкий статистичний матеріал щодо міжнародної торгівлі, світового руху факторів виробництва (капіталів, робочої сили, технологій);

ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку;

розуміти механізм дії економічних законів міжнародної економіки;

моделювати розвиток міжнародної економічної взаємодії у системі багатостороннього співробітництва;

оцінювати та розраховувати показники міжнародної торгівлі та визначати тенденції її розвитку;

– **комунікація:**

доносити знання з питань розвитку міжнародної економічної діяльності, особливості формування міжнародних економічних відносин до фахівців та нефахівців економічної сфери;

аргументувати напрями розвитку міжнародної економічної діяльності суб'єктів господарювання;

– **відповідальність і автономія:**

демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень;

здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань міжнародної економіки;

здатність демонструвати розуміння основних засад міжнародних економічних відносин та їх практичне застосування.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади функціонування міжнародної економіки					
Тема 1. Міжнародна економічна система	18	4	4		10
Тема 2. Міжнародна економічна діяльність	18	4	4		10
1	2	3	4	5	6
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8	0	20
Змістовий модуль 2. Форми міжнародних економічних відносин					
Тема 3. Світовий ринок товарів та послуг	24	6	6		12
Тема 4. Прямі інвестиції та міжнародне співробітництво	20	4	4		12
Тема 5. Світовий фінансовий ринок	20	4	4		12
Тема 6. Світовий ринок праці	14	2	2		10
Тема 7. Міжнародна трудова міграція	18	4	4		10
Тема 8. Міжнародна регіональна інтеграція та глобалізація економічного розвитку.	18	4	4		10
Разом за змістовим модулем 2	114	24	24		66
Усього годин	150	32	32	0	86

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	2	3
1	Семінар – розгорнута бесіда Етапи еволюції міжнародної економічної системи	2
2	Семінар – розгорнута бесіда Класифікація країн світу	2
3	Семінар – розгорнута бесіда Суб'єкти та об'єкти міжнародної економічної діяльності	2
4	Семінар з виконанням розрахункових задач Система національних рахунків	2
5	Семінар з виконанням розрахункових задач Світовий ринок товарів	2
6	Семінар з виконанням розрахункових задач Світовий ринок послуг	2
7	Семінар з виконанням розрахункових задач Регулювання зовнішньоторговельних операцій та міжнародної торгівлі	2
8	Семінар з виконанням розрахункових задач Прямі інвестиції	2
9	Семінар-дискусія Міжнародне співробітництво	2
10	Семінар з виконанням розрахункових задач Світовий фінансовий ринок	2
11	Семінар з виконанням розрахункових задач Світовий ринок деривативів	2
12	Семінар з виконанням практичних задач Світовий ринок праці	2
13	Семінар з виконанням розрахункових задач Міжнародна трудова міграція та фактори, що на неї впливають	2
14	Семінар з виконанням розрахункових задач Регулювання міграційних процесів	2
15	Семінар-дискусія Міжнародна регіональна інтеграція	2
16	Семінар-дискусія Глобалізація Захист групових проєктів	2
Всього		32

5. Розподіл балів, які отримують студенти

А) вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

**Оцінювання студентів протягом семестру
(очна форма навчання)**

№ теми семінарського /практичного заняття	Аудиторна робота				Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	ПМК/ захист групового проекту	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1						
Тема 1	1		2			3
Тема 2	1	1	2		2	6
Разом за змістовим модулем 1	2	1	4	4	2	13
Змістовий модуль 2						
Тема 3	1	1	3		2	7
Тема 4	1	1	2		2	6
Тема 5	1	1	2		2	6
Тема 6	1	1	1			3
Тема 7	1	1	2			4
Тема 8	1		2	4		7
Разом за змістовим модулем 2	6	5	12	8	6	37
Усього годин	8	6	16	12	8	50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	